

מקץ חט"ו שיחה ג'

רש"י מפרש ש"חולין הוא לשון גנאי כו" מפני שפה מדובר בנוגע לבני אדם, ש"חולין" אינו מופרך בשבילים (משא"כ כשאברהם דיבר אל הקב"ה, פירש רש"י "חולין הוא לך"). צריך להיות "חולין על טהרת הקודש", וכאשר ה"חולין" לא יתפוס מקום אצלו יתבטל הגלות.

ברש"י (מד, ז): "חלילה לעבדיך. חולין הוא לנו לשון גנאי. ותרגום חס מאת הקב"ה יהי עלינו מעשות זאת והרבה יש בגמרא חס ושלוה".

וצריך להבין: בפרשת וירא אמר אברהם "חלילה לך" - "חולין הוא לך כו", ומדוע אינו מפרש שם שחולין הוא לשון גנאי, ומדוע אינו מביא את הפירוש השני דהתרגום?

והביאור: אברהם דיבר אל הקב"ה, ומוכן שחולין הוא דבר מופרך לגבי הקב"ה, ולכן אין רש"י צריך להוסיף ביאור. אך בנדוד"ד כשמדובר על בני אדם א"כ חולין אינו מופרך ולכן מבאר רש"י שפה חולין הוא לשון גנאי (שבשביל "עבדיך" גם חולין הוא לשון גנאי, וכ"ש שאינם שייכים לגניבה). אך לפי זה קשה מדוע לא אמרו גנאי בפירוש (כי "תלי תניא בדלי תניא", ופרעה אינו חושב שחולין הוא גנאי). ולכן מפרש רש"י "חס מאת הקב"ה וכו" (שהקב"ה מרחם עליהם ושומר עליהם שלא יבואו אפי' לגניבה בשוגג). ואף שלשון זה לא נזכר בתנ"ך מ"מ "הרבה יש בגמרא".

ההוראה: יהודי צריך לדעת שחולין הוא דבר מופרך אצלו, ועל ידי זה הוא פועל שהחולין יהיו על טהרת הקודש. וכן הוא בנוגע להקב"ה שאפילו האור השייך לעולמות, "השופט כל הארץ", אינו נתפס בעולם.

וכידוע פתגם רבותינו נשיאנו שרק הגוף הוא בשעבוד מלכיות, וא"כ אם הגוף אינו תופס מקום אזי מתבטלת השעבוד.

וכן הוא בנוגע לגלות, שבפנימיות הו"ע הגאולה.

ענינים מופלאים על דרך הרמז: בסיום פרשתנו מפרש רש"י "מה נצטדק וכו' מסתולל בעמי מגזרת דרך לא סלולה". ובפרשת וארא על "מסתולל" מפרש רש"י "לשון מסילה". והביאור: בהתחלת הגלות, הגלות היא דרך לא סלולה, שאין רואים שהדרך כבר נסללה וישנה כבר מסילה. אך מכל מקום בפנימיות אף שהיא "דרך לא סלולה" מ"מ היא "דרך", שבפנימיות היא מסולה.